

Життєві пріоритети – гідність, патріотизм, професіоналізм

Наш “Надслучанський вісник” на своїх шпальтах багато уваги приділяє і видатним постатям України, і звичайним, але водночас шановним мешканцям Березнівщини. І це цілком правильно. Бо цей мальовничий поліський край є наша мала батьківщина. Її населяють працьовиті люди в різних сферах діяльності — хлібороби, учителі, лікарі, ремісники, лісівники, художники, службовці, майстри декоративно-прикладного мистецтва, комунальники тощо. Вони сумлінно трудяться, зберігають і продовжують українську національну культуру, традиції, звичаї. І немає значення, хто ця людина — керівник чи лікар, учитель чи столяр, хлібороб чи пенсіонер, кухар чи дворник, учень чи студент. Бо це є людина, а людина — найвища посада на землі.

Ці роздуми спонукали мене розповісти на сторінках районки про Віталія Григоровича ЛЮШИНА.

Село... Старовинне поліське село Колодязне, що мало декілька назв — Холопська Вулька, Холопи, яке простяглося вздовж Соснівського (Людвипільського) шляху. За селом протікає швидкоплинний Случ. Обіч шляху стоять чепурні будинки з пишними садами. А біля криниць красуються кущі калини, які милують око то білим цвітом весною, то гронами червоних ягід осінню. Кругом хат сила-силенна барвистих квітів. В синяві небес пишаються гарної української барокової архітектури куполи Свято-Вознесенського храму.

В цьому мальовничому селі у 1977 році народився герой моєї оповіді. Батько Григорій Семенович і мати Ганна Антонівна були добрими господарями, як і їх батьки, діди і прадіди. Вони обробляли чимало десятин землі, вирощували врожай зернових і картоплі, льону, утримували худобу і птицю.

Батьки, як першочителі і православні християни, прилучали своїх дітей (двох дочок і трьох синів) до молитви, прищеплювали любов до Бога і людей, навчали жити, трудитись, дотримуватись вічних загальнолюдських цінностей добра, честі, правди, милосердя, розуміння. Багато ними побачено і пережито в різні часи. Але батьки творили, кріпили, навчали, оберігали і тримали в єдності рід. Як це їм вдавалось? Одному Богові відомо та їм самим. Часом розповідали своїм дітям про те, як господарювали, як парубкували і діували, які друзі у них були, яких пісень співали... Тому Віталій Люшин переконаний, що любов до батьків — осно-

вістрації і працював два з половиною роки. Поскільки змінилась політична ситуація в країні під час президентських виборів, В. Г. Люшин залишив посаду. Не можу не поцікавитися:

- Що вдалося Вам реалізувати за такий короткий період каденції?

- По-перше. Вдалося чимало зробити у втіленні освітньої реформи: створено освітні округи на базі яких визначили такі опорні навчальні заклади — Балашівська, Прислуцька школи, Кам'янський лицей, Соснівський НВК. Розпочато будівництво двох дошкільних навчальних закладів у м. Березне і в селі Орлівка та добудову шкіл у селах Прислuch і Яцьковичі.

По-друге, започатковано впровадження медичної реформи, а саме - вдосконалення первинної ланки: збудовано чотири лікарські амбулаторії у селах Бистричі, Білка, Богущі, Зірне. Для них придбані чотири легкові автомобілі для сімейних лікарів. Розроблено десять проектно-кошторисних документацій на капітальний ремонт десяти лікарських амбулаторій та заключені договори на виконання цих робіт загальною вартістю близько тридцяти мільйонів гривень. Нині дані роботи завершуються.

По-третє, прокладена нова асфальтована дорога до села Вітковичі та проведена повна підготовча робота для прокладання дороги до села Велике Поле. Нині вона вже закінчена і діє.

- Як Ви оцінюєте сучасну владу? І що для Вас є пріоритетним?

- Якщо ти не знаєш свій маленький край, ти не станеш грамотним керівником, патріотом. Щоб пізнати всю країну, треба спочатку пізнати свою малу батьківщину. Особливо, звідки ти, хто ти, яких батьків. Перебуваючи на посаді голови райдержадміністрації, я побував в усіх куточках району, бачив і чув життєві проблеми земляків. Наскільки міг, настільки конкретно вирішував їх, залучаючи при цьому всі гілки влади. Що вдалось, а що ні. Така реальність і не все залежало від голови. А щодо сучасної влади, то вона поки що не показала себе в повній мірі державницькою. Але вона млода і їй необхідно вчитися. Я впевнений, що в сучасній українській владі є багато мудрих людей, щирих патріотів з високим рівнем професійності. Коли вони хо-

цілісності - війною пішли на нас. Вже сьомий рік це продовжується. Жаль, що Україна ще не самовизначилась по-спражньому. От, наприклад, Лех Валенса (колишній президент Польщі), або ж Вацлав Гавел (чеський президент). Перш за все вони дбали про національний розвиток своїх держав. Сьогодні ці країни процвітають. Жаль, що В'ячеслава Чорновола вбили — то був щирий і вірний патріот України. А Леонід Кравчук сказав: “Маємо те, що маємо”.

- Як Ви розумієте слово націоналізм?

- Слід уже перестати боятися його. Націоналізм — це той самий патріотизм, тільки діяльніший і жертівніший. Приклад тому - всі великі політики — Черчіль, Індіра Ганді, уже названі мною Вацлав Гавел, Лех Валенса, і перелік можна продовжувати.

Або взяти наших героїв, що на сході України захищають незалежність від російського агресора. Вони кажуть: “Ми для того тут і стоїмо, щоб люди в Україні мали нормальне життя”. Які прості і водночас, важливі слова. Ми вдячні їм і схиляємо перед ними наші голови. Бачите, як складається, вони дотримуються вимог тиші, а в них стріляють. Вони є найкращі з людей, бо вони відмовились від свого звичного життя і ризикують щохвилини собою — заради нас з вами! Це має нам щоденно нагадувати, що й у нас є певні обов'язки перед ними і країною. Вони є гідними представниками українства.

- Чому українська мова в незалежній вільній Україні, на превеликий жаль, є фактично другорядною?

- Не забуваймо, що народ творить мову, а мова формує націю, тобто мова робить нас сильнішими. Україна — держава українців, як Німеччина — держава німців, Польща — держава поляків. А візьміть росіян. Як вони насаджують російську мову по цілому світові. Хіба їх агресія не йде від того, щоб “захистити” надуманий “русский мир” в Україні? Не забуваймо: без мови немає нації. Римляни казали: “Чия мова — того й влада”. Тому ми маємо взяти на себе відповідальність за створення мовного простору України і це є державницька справа влади і всього народу. Мова — це показник культури, засіб вияву людських здібностей і розуму. Це є божественна категорія.

- Ви вибрали спеціальність землевпорядника. Що для Вас земля? Чи відчуваєте енергетику землі?

- Для мене земля — фундамент української

ва всіх добродійностей.

Сьогодні Віталій і його дружина Людмила живуть за законами людяності, виховують двох чарівних доньок. Добре знають, що сім'я в суспільстві — це первинний осередок багатограних людських, господарських, моральних, духовно-психологічних, естетичних відносин. Подружжя любов — це ті найтонші корінці, що живлять дерево материнської й батьківської мудрості.

Віталій Григорович науку здобував у Колодязнівській дев'ятирічці та в Прислуцькій загальноосвітній середній школі. На моє запитання, хто має вчити людей, відповів:

— Школа, яка повинна славиться педагогами, — як чоловіками, так і жінками. Вони мають бути забезпеченими в житті матеріально, щоб присвятити себе вчителюванню. Бо ми живемо в такий час, коли без оволодіння науковими знаннями неможливі ні праця, ні елементарна культура людських стосунків, ні виконання громадських обов'язків. Я готовий потиснути руку і вклонитися всім учителям, які нас навчали. Це Г. О. Іванюк (перша вчителька), М. А. Ярмольчук, П. Т. Дудар, Б. А. Марчук, А. М. Сорока, А. А. Зубчик, Н. С. Дудар, А. Г. Шморгун (Колодязнівська школа), М. В. Михайлов, Я. Б. Цибульський, А. М. Ворожит, Т. О. А. М. Лукавенки, М. П. Дудар, І. О. Ляшик, Ф. М. Васильєв, М. О. Курач (Прислуцька школа). Всіх не назвеш, бо вийде великий список. Вони не лише передавали нам знання і вміння, а й, передусім, вчили пізнавати світ не тільки розумом, а й серцем, поведінку тих, кого щодня бачимо поруч, хто піклується про нас, хто ставить перед нами вимоги. То були учителі професіонали, які володіли різнобічними глибокими знаннями, педагогічною технікою, і що найважливіше — любили дітей, шанували їх гідність.

Я повністю поділяю оцінку В. Г. Люшиним учительської праці, бо, будучи інспектором шкіл районного відділу освіти, часто була в Колодязнівській і Прислуцькій школах, спостерігала за мудрою діяльністю педагогів. Вони гідні подяки і шани. Учителі прагнули, щоб кожен їхній вихованець у своєму внутрішньому духовному світі знайшов те джерельце, яке відкриває істину, формує людину-гуманіста, навчає самовідданості, любові до своєї Батьківщини, людей, правди, краси...

По закінченні школи В. Г. Люшин навчався в Українському інституті інженерів водного господарства (нині Національний університет водного господарства і природокористування), одержав глибокі знання в обраній спеціальності землевпорядника. Працював у землевпорядній галузі району, починаючи від спеціаліста і до начальника районного відділу.

Згодом був директором Державного підприємства "Рівненський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою". Завдяки організацькому таланту, своєї професійній діяльності вивів його з передостаннього 24-го місця в Україні на друге. Пізніше успішно виграв конкурс на посаду голови Березнівської райдержадмі-

чуть керувати, то мають добре знати історію, самобутню культуру України, дбати про добробут народу.

Під час розмови з Віталієм Григоровичем було цікаво дізнатись про його світогляд, громадське і повсякденне життя.

— Чого у Вашому житті більше — свят чи буднів?

— В моєму житті завжди було багато роботи, прагнень досягти чогось гідного. Від неї я постійно одержую насолоду, якою б вона за характером не була. Це також від моїх батьків, які важко працювали. Власне робота — це свято, бо маєш силу, здоров'я, одержуєш плоди від неї.

— Світ для Вас у яких тонах: чорно-білий чи кольоровий?

— Тільки кольоровий. У цьому його велич і краса, він розмаїтий. Але й людству треба дбати, щоб світ був величним і гарним. Це залежить від кожного з нас.

— Чи поважаєте себе?

— Я намагаюсь оцінювати себе адекватно.

— У що вірите?

— В Бога і Україну. Це нероздільне, єдине.

— Що для Вас важливіше — братерство по духу, чи по крові?

— Впродовж всього життя я абсолютно свідомо працюю на Україну, відстоюю її скрізь, де це можливо і неможливо, незалежно від обставин. Слова "брати по духу чи по крові" — дуже зобов'язують, але часом стають на перешкоді втіленню конкретних справ.

— Україна потрібна світові?

— Україна сама себе заганяє на манівці, часто плывучи за течією. Але, з іншого боку, Україна століттями була в чужій неволі — спочатку в княжій, потім чужоземній (нас окупували монголи, французи, австрійці, поляки, німці, росіяни), а останні і сьогодні виступають проти нашої

національно-демократичної державності. Для українців ще з часів Трипільської культури земля — це основа гідного життя, збереження свого національного коріння і майбутнього роду.

Нині дуже для нас відповідальний період. Пояснюю, земля — форпост охорони української державності.

Земельна реформа необхідна, але маємо пильнувати, аби вона не несла загрози тим, хто її обробляє, щоб нею не скористалися магнати і олігархи. Поки що аграрний напрям — це головний, магістральний в економічній спроможності держави. Її слід так запроваджувати, щоб сільськогосподарське виробництво на селі процвітало, давало нові робочі місця.

До слів Віталія Григоровича можна лише додати, що наші селяни самі добре знають як господарювати на землі, що і де краще сіяти і садити. Не треба заважати і перешкоджати їм, а допомагати консультаціями з аграрних питань, надавати фінансову допомогу, різні дотації. Це і є завдання владних структур.

— Ви часто бували і буваєте на багатьох виставках художників, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, ткацтва, вишивання, на концертах, на зустрічах з поетами, письменниками. Життя триває, як і усе найпрекрасніше у ньому — природа, мистецтво, творчість. Що для Вас важливіше: просто взяти участь, побачити, чи посприяти, допомогти?

— Для мене дуже важливо відчуття своєрідності національної культури, її неповторності та оригінальності в духовній сфері, перш за все в мові, літературі, музиці, у живопису, традиціях. Наприклад, твори нашого земляка Андрія Конддратюка. На їх столінках — мова моїх батьків, дідів, односельців. Вона колоритна, написана зримістю описуваних подій, майстерним змалюванням природи ("Хутір", "Батькова клуня", "На горі сосна золоторясна"). Книжки письменника просякнуті любов'ю до людини, природи. Або ж взяти ще одного нашого письменника — Бориса Боровця. Був вражений подіями, які він описав у своєму романі-мозаїці "Загибля", людськими випробуваннями у важкі воєнні і повоєнні часи. Про ті пережиті часи розповідала мені і моя мама.

А щодо природи, то сьогодні є дуже багато екологічних викликів. Світова спільнота збільшується. Великий приріст населення і зменшення ареалу флори і фауни за рахунок зміни клімату, людського фактора — цього не можна уникнути. Знаходити рішення, брати відповідальність на себе за добробут майбутніх поколінь — одне з найважливіших завдань урядів держав, владних структур на місцях — боротьба за чистоту довкілля, із засміченням водних ресурсів, лісів, полів, несанкціонованими сміттєвалищами. А починається все з простого: не кидай під ноги обгортки з цукерки, не ламай гілку дерева, не розбивай ліхтар, бо ти на землі не окупант, а господар. Отож живи з гідністю, аби було ще передати у спадок нащадкам.

Ольга ОСЕЙЧУК,
ветеран педагогічної праці,
громадський кореспондент.